

Kernpunten

- DOEL (terrorisme bestrijden) steun ik, maar formuleringen in 132a–c Sr zijn te vaag en te willekeurig.
- Definieer “verheerlijken” en “steun betuigen” precies in de wet zelf.
- Voeg expliciet opzet- en contextvereisten toe.
- Maak uitzonderingen voor journalistiek, wetenschap, kunst en louter technisch doorplaatsen.
- Zo wordt propaganda aangepakt zonder legitiem debat of satire te criminaliseren.

Korte Samenvatting

Ik steun het doel van het wetsvoorstel – bestrijding van terrorisme en het ontmoedigen van propaganda, maar de voorgestelde strafbepalingen in de artikelen 132a–c Sr zijn te vaag en te willekeurig afgebakend.

Vooraf de onbekende en arbitraire begrenzing bij 132a en het ontbreken van duidelijke definities van “verheerlijken” en “steun betuigen” verhogen het risico op willekeur en chilling effects op de vrijheid van meningsuiting.

Advies: definieer deze begrippen in de wet zelf, neem opzet- en contextvereisten expliciet op, en maak uitzonderingen voor journalistieke, wetenschappelijke en artistieke uitingen.

Leg ook vast dat louter technisch doorplaatsen of neutraal verslaggeven niet strafbaar is.

Zo kan de wet effectief gevaarlijke propaganda aanpakken zonder legitiem maatschappelijk debat, kritische berichtgeving of satire in de strafrechtelijke gevarenzone te brengen.

Uitgebreide reactie

1. Arbitraire reikwijdte 132a Sr (“levenslang”-criterium)

Verheerlijken wordt strafbaar enkel voor terroristische misdrijven “waarop naar de wettelijke omschrijving levenslange gevangenisstraf is gesteld”. Dat is een smalle, technisch-juridische drempel, waardoor ernstige feiten zonder levenslang buiten beeld blijven.

Advies: vervang het strafmaximumcriterium door een inhoudelijke afbakening (bijv. daden met dood of zwaar lichamelijk letsel) of sluit aan bij het bestaande terrorismehoofdstuk.

2. Vage delictsomschrijving “verheerlijken”

Er is geen wettelijke definitie. Zonder heldere omschrijving blijft de grens met scherpe opinie, verslaggeving of ironie onduidelijk. Dit conflicteert met het legaliteitsbeginsel en de voorzienbaarheidseis (art. 10 EVRM).

Advies: neem in de wettekst, niet alleen in de MvT, een duidelijke definitie op die context en duiding meeneemt.

3. Opzet- en contextvereisten

Bij 132b staat “weet of ernstige reden...”, maar bij 132a ontbreekt een opzetvereiste.

Advies: voeg “opzettelijk” toe aan 132a en neem een contextclausule op: beoordeling op basis van inhoud, kanaal, doelgroep, tijd en omvang.

4. Risico bij 132b Sr (verspreiding)

De MvT suggereert dat retweeten kan vallen onder 132b, “liken” soms ook. Dat is te onduidelijk voor burgers en journalisten.

Advies: veranker in de wet uitzonderingen voor neutrale berichtgeving, archivering, bibliotheekfunctionaliteit, wetenschappelijk gebruik en bepaal dat enkel doorplaatsen zonder eigen verheerlijkende duiding niet strafbaar is.

5. Afbakening bij 132c Sr (steun betuigen)

De koppeling aan een civielrechtelijk verbod of Sanctiewet-aanwijzing is logisch, maar “steun betuigen” blijft vaag.

Advies: definieer het als ondubbelzinnige, opzettelijke en contextueel begrijpelijke publieke steun aan als terroristisch aangemerkte doeleinden/activiteiten, met uitzonderingen voor advocatuur, journalistiek en mensenrechtenonderzoek.

6. Noodzakelijkheid en proportionaliteit

De MvT bespreekt EVRM-toets, maar de waarborgen staan niet in de norm.

Advies: codificeer in de wet dat toepassing beperkt blijft tot uitingen die een reëel risico op ontwrichting of radicalisering meebrengen en dat minder ingrijpende middelen onvoldoende zijn.

7. Verhouding tot bestaand recht

Opruiing, deelneming en haatzaaien dekken al veel. De meerwaarde van 132a–c moet zijn: gericht op ondubbelzinnige verheerlijking/steun, niet op scherpe of provocatieve opinies.

Zonder strakke afbakening verschuift onnodig deel van het debat naar het strafrecht.

Concrete tekstsuggesties

- Nieuwe definitie “verheerlijken”: “Het ondubbelzinnig, in context begrijpelijk roemen of prijzen van een concreet terroristisch misdrijf of dader(s), waarbij voor het gemiddelde publiek geen redelijke twijfel bestaat over het positief waardeoordeel.”
- 132a: voeg “opzettelijk” toe, vervang levenslang-criterium door inhoudelijke omschrijving en neem contextclausule op.
- 132b: uitzonderingen voor journalistiek, wetenschap, archivering, platformfunctionaliteit; vastleggen dat louter technisch doorplaatsen niet strafbaar is.
- 132c: voeg “opzettelijk en ondubbelzinnig” toe, met expliciete uitzonderingen voor beschermde maatschappelijke functies.
- Algemene proportionaliteitsclausule: vervolging alleen indien ernst en context dat noodzakelijk maken, mede gelet op art. 10 EVRM.

Slot

Het doel is legitiem en belangrijk, maar de bepalingen zijn te vaag waar precisie nodig is, en te willekeurig waar consistentie vereist is.

Met scherpere definities, duidelijke opzet- en contextvereisten en gerichte uitzonderingen kan de wet effectief zijn tegen propaganda zonder publieke debat te verstikken.